

skih doklad, je na to odvrniti, da se po vsebini izpodbijane odločbe sploh niso naložile občinske doklade.

Pač pa se kvalificira z izpodbijano odločbo potrjeni sklep občinskega odbora v R. samo kot načelni sklep občine, prispevati k stroškom za napravo postajališča v L. in ta znesek sorazmerno porazdeliti na davkoplačevalce vasi L. in M. Tak sklep sam po sebi ni protizakonit in se posebno njega protizakonitost ne more izvajati iz dejstva, da so se baje kaki interesentje prostovoljno izrekli pripravljene, da pokrijejo večkrat omenjene stroške. Če je ta sklep primeren, če je v korist obema vasema in njunim prebivalcem, to je bilo odtegnjeno presoji upravnega sodnega dvora, ker imajo to vprašanje presojati upravna oblastva po svojem lastnem, po lokalnih razmerah naravnem izprevidu. Gorenji sklep občine R. potrebuje vsekakor za praktično izvršitev še dopolnitve, da se s številkami ustanovi znesek stroškov, katerega bodo imeli prispevati davkoplačevalci obeh vasi, kakor tudi sklepanja, na katere davke in s kolikimi odstotki da se ta prispevek naloži, eventualno na kakšen drug način se sorazmerno porazdeli na davkoplačevalce. Te izvršilne sklepe bodo svojčas lahko izpodbijali davkoplačevalci, ako z njimi ne bodo zadovoljni.

Pritožba je potemtakem neutemeljena, vsled česar se je morala zavrniti.

R—r.

Književna poročila.

Das Kraftfahrzeuggesetz (Automobilhaftpflichtgesetz). Gesetz vom 9. August 1908, R. G. Bl. Nr. 162, über die Haftung für Schäden aus dem Betriebe von Kraftfahrzeugen mit Erläuterungen und einer Übersicht über die Rechtssprechung des k. k. obersten Gerichtshofes von Univ. Prof. Dr. Robert Bartsch, k. k. Ministerialsekretär im Justizministerium. Wien, Manz 1913.

Zakon z dne 9. avgusta 1908 o odgovornosti za škode iz obratovanja motornih vozil (avtomobilni zakon) je že pet let v veljavi. V tej dobi je imela judikatura vsled vedno večje razširjenosti tega občila dovolj prilike za uporabo in interpretacijo zakona, ki je uveljavil deloma nova načela v našem odškodninskem pravu. Ker sodijo po ministrskem ukazu o avtomobilnih pravnih stališnih senati, pri okrajnih sodiščih pa vnaprej posebej za to določeni posamni sodniki in silijo zavarovalnice svoje zavarovance v vseh slučajih avtomobilnih nezgod in jamstev, da se odškodninski zahtevki ugotovijo z revidirano

sodbo, se je judikatura glede tega zakona ustalila, kakor pri malo katerem drugem zakonu. Na drugi strani pa stavlja šele razvijajoči se avtomobilni promet judikature pred probleme, ki jih zakonodajalec ni mogel slutiti in jih mora še bolj nego v drugih vprašanjih, reševati judikatura. Vse te okolnosti kažejo potrebo, že dokaj obsežno judikature sistematično porabiti in obdelati. Skratka, za prakso je na judikaturi sloneč komentar avtomobilnega zakona že prava potreba.

Pričujoča Bartscheva izdaja v Manzovi založbi to nalogo vzorno rešuje. Dočim je bila prva Manzova izdaja opremljena le s parlamentarnimi materialijami, sloni ta, druga izdaja, na povsem drugih načelih. Sledi Grünbergovi izdaji zakona o trgovskih uslužbencih, ki je izšla v isti založbi. Po kratki zgodovini postanka zakona („Entstehungsgeschichte“, str. 1, 2) je natisnjeno zakonovo besedilo (I. Gesetzestext, str. 3—8). Potem so v poglavju „II. Das Gesetz mit Erläuterungen und Entscheidungen“ str. 9—67 natisnjeni zopet posamezni paragrafi. Poedini pojmi v vsakem paragrafu, ki so pojasniti, označeni so s številkami. Tem številkam primerno je dodano vsakemu paragrafu za dosedanjo prakso izčrpno pojasnilo, sloneče v veliki meri na judikaturi vrhovnega sodišča. Uporabljajo se pa tudi motivna poročila ter dosedanja avstrijska in nemška literatura. V poglavju III. slede izvršilni predpisi; v poglavju IV. je podan izvleček nemškega avtomobilnega zakona z dne 3. maja 1909; v poglavju V. pa kratek pregled dosedanje literature. Knjižico izpopolnjuje vestno kazalo.

Vsem zahtevam moderne znanosti in zahtevam prakse odgovarjajoča izdaja bo gotovo pripomogla k pravilnemu umevanju in lažji uporabi zakona.

P—c.

Das öffentliche Urkundenwesen der europäischen Staaten. Herausgegeben und verlegt vom Ständigen Ausschusse des Internationalen Notar-Kongresses. Halle a. S. Str. 433; 80.

L. 1907 se je sestal na Dunaju kongres nemških in avstrijskih notarjev ter se posvetoval, kako bi bilo spričo naraščajočega mednarodnega prometa notariat v vseh državah urediti po enakih načelih ter zagotoviti notarski listini mednarodno veljavo. Kongres je izbral tudi „stalni odsek mednarodnega notarskega kongresa“. Ta odsek je l. 1910 v Hebu na Češkem sklenil, da treba pred vsem splošno orientujočega dela o ustroju notariata v posameznih kulturnih državah. Sad tega sklepa je pričujoče delo, ki je pravkar (1913) izšlo. Opisan je ustroj notariata v sledečih državah: v Nemčiji, Avstriji, Ogrski, Bosni in Hercegovini, Italiji, Švici, Franciji, Belgiji, Luksenburgu, Holandiji, Veliki Britaniji, na Danskem, v Norvegiji, Švediji, Rnsiji, Rumuniji, Bolgariji, Srbiji, Črni gori, Turčiji, Grčiji, Španiji in na Portugalskem. Dodan je še kratek pregled (Überschau) (str. 429—433) vsega materiala. Načeloma je referent za vsako državo domačin, le za Srbijo in Črno goro ter Špansko in Portugalsko to načelo ni bilo izvedljivo. Vsak sestavek je razdeljen v poglavja: I. Öffentliche und Privaturkunde, II. Urkund-Ämter, III. Urkund-Zwang, IV. Urkund-Form, V. Urkunde u. Ausland. VI. Grundbuch. VII. Register, VIII. Nachlass-Verfahren, IX. Gebühren, X. Urkunden, Verkehrs- u Erbschafts-steuern. Uvodni sestavek Adolfa Weisslerja, urednika dela, o notariatu v Nemčiji je bil glede opredelbe, obsežnosti itd. očitno vzorec ostalim sotrudnikom,

ki se deloma izrecno na ta sestavek naslanjajo. (Glej n, pr. str. 27.) Za Avstrijo poroča notar dr. Maks Reich v Knittefeldu, sedaj v Judenburgu, znan juridičen pisatelj (str. 27—54); za Ogersko notar v Pešti Siegfried Holitscher, za Bosno in Hercegovino pa vladni tajnik v skupnem finančnem ministrstvu dr. Otokar Ledenik, ki je hkrati tudi poročevalec za Srbijo in Črnogoro. Kar se tiče referata o avstrijskem notariatu, njegovi vsebini o meritornem pogledu ni ugovarjati. Žal le, da poročevalec ne navaja povsodi zakonskih določil, odnosno ne citira posameznih paragrafov, kar bi bilo za inozemce gotovo precejšnje važnosti. V tem oziru je n. pr. švicarski ali rumunski referat mnogo natančnejši. Poročilo o vstroju notariata na Hrvaškem sploh manjka. Očividno je urednik prezrl, da je Hrvaška v pravosodju avtonomna. Sploh posebne skrbnosti urednikove ni opaziti. Na naslovnem listu manjka letnica, kdaj je delo izšlo, niti predgovor ni datiran. Posameze države so uvrščene brez reda in sistema, niti po abecednem redu, niti po kakem drugem kriteriju; kakor so menda sestavki došli uredniku, v tistem redu so pa tiskani. Ne glede na te uredniške hibe, se mora priznati, da so sodrudniki srečno izbrani in so vsi znanstveno in praktično rešili svojo nalogo. Navzlic omejenemu obsegu je delo vrlo informativno, ki bo dobro služilo spoznavanju notariatskega ustroja ter glavnemu namenu dela, izenačenju ter s tem internacionaliziranju notarijata. Služilo pa ne bo samo zakonodajalcu in primerjajočemu pravnemu teoretiku, marveč tudi marsikateremu praktiku v pojasnilo.

P—c,

Das österreichische allgemeine Grundbuchgesetz in seiner praktischen Anwendung. Von Hofrat Dr. Bartsch. Herausgegeben von Dr. Heinrich Bartsch, k. k. Bezirksrichter. Fünfte Auflage. Wien, Manz 1914. Str. XXII. + 1047.

Odkar je izšla 1904 četrta izdaja Bartschevega sistema zemljiškknjižnega zakona, s katerim se more glede vpliva na prakso in splošne razširjenosti po celi državi meriti komaj še kako drugo pravno delo avstrijsko, je stopilo v veljavnost mnogo novih zakonov, kojih določbe se nanašajo več ali manj tudi na zemljiško knjigo. Kažemo le na zakon o stavbni pravici, na takozvano nafta-novelo ter na razne deželne agrarne zakone zadnjih let. Še večje je število novih naredb in tudi judikatura ni počivala. Novo izdajo smo zato že težko pričakovali. Oskrbel jo je sin prerano umrlega znamenitega avtorja. Stari priljubljeni „Bartsch“ ostal pa je tudi v novi izdaji. Čeprav je naraslo delo od 960 strani četrte na 1047 pričujoče izdaje, je izdajatelj vendar spravil staro izdajo le v sklad z novimi zakoni, judikaturu in literaturo. Kolikor pa so novi zakoni zahtevali cela nova poglavja, nove vzglede zemljeknjižnih sklepov, vdela jih je izdajatelj v staro stavbo z največjo pijeteto v duhu in slogu prvotnega avtorja. Literaturo je vestno porabil, judikatura je navedena skoro izčrpno, ker je izdajatelju, prideljenemu vrhovnemu sodišču, v celoti dostopna. register je izdatno razširjen in izpopolnjen. V meritornem oziru delo ne kaže bistvenih pogrškov

Nova izdaja bo stari izborni sloves Bartschevega dela še razširila. Kakor njene prednice bo tudi ta neobhodno potreben pripomoček in zanesljiv sveto-valec vsakemu pravniku, ki ima posla z zemljiškknjižnim pravom.

P—c.